

GLOBALLASHUV SHAROITIDA YUQORI MALAKALI KADRLARNI TAYYORLASH JARAYONIDA PSIXIK SALOMATLIKNI O’RNI.

Musayeva Muazzamxon Zokirxonovna
Andijon davlat pedagogika instituti
texnologik ta’lim yo’nalishi 102-guruh talabasi
Email: musayevamuazzamxon0@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19421225>

Annotatsiya: ushbu tezisda globallashuv jarayonida bo‘lajak mutaxassislarini tayyorlashning psixologik jihatlari tahlil qilingan. Tadqiqotda yuqori malakali kadrlar tayyorlashda ularning ruhiy salomatligini muhofaza qilish, intellektual va hissiy zo‘riqlashlarning oldini olishda innovatsion metodlardan foydalanish zarurati yoritilgan. Shuningdek, O‘zbekiston psixolog olimlarining nazariy qarashlari asosida kadrlar raqobatbardoshligini oshirishda psixik salomatlikning o‘rni asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: globallashuv, yuqori malakali kadrlar, psixik salomatlik, innovatsion yondashuv, emotsional intellekt, stressga chidamlilik, psixologik profilaktika.

Kirish: bugungi shiddatli globallashuv davrida jahon mehnat bozori mutaxassislardan nafaqat chuqur kasbiy bilim va ko‘nikmalarni, balki yuqori darajadagi psixologik moslashuvchanlik hamda stressga chidamlilikni talab etmoqda. Zamonaviy axborot texnologiyalarining rivojlanishi va raqobatning kuchayishi mutaxassislarga zimmasiga katta intellektual va emotsional yuklamalarni yuklamoqda. Bunday sharoitda bo‘lajak kadrlarning ruhiy salomatligini muhofaza qilish masalasi strategik ahamiyat kasb etadi.

Prezident Sh.M. Mirziyoyev ta’kidlaganidek, "Yangi O‘zbekistonni biz intellektual rivojlangan, ma’naviy yetuk yoshlar bilan quramiz." Ushbu ezgu maqsadga erishishda kadrlar tayyorlashning sifati bevosita ularning psixik salomatligi va emotsional barqarorligi bilan uzviy bog‘liqdir. Zero, ruhan sog‘lom va irodasi mustahkam mutaxassisgina kutilmagan ijtimoiy-iqtisodiy o‘zgarishlarga tez moslasha oladi va jamiyat rivojiga munosib hissa qo‘shadi.

Hozirgi vaqtda oliy ta’lim tizimida yuqori malakali kadrlar tayyorlashda ularning ruhiy holatini monitoring qilish, kasbiy "yonish" (burnout) sindromining oldini olish hamda innovatsion psixologik metodikalarni amaliyotga tatbiq etish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Mazkur tezisda aynan globallashuv sharoitida mutaxassislarning raqobatbardoshligini oshirishda psixologik xizmat ko‘rsatishning yangi qirralari va ilmiy asoslangan yondashuvlari tahlil qilinadi.

Psixologik monitoring tizimi: Talaba va yosh mutaxassislarning ruhiy holatini doimiy nazorat qilish (E.G‘oziyeva yondashuvi bo‘yicha taraqqiyot psixologiyasi nuqtai nazaridan).

Kognitiv-bihevioral treninglar: Axborot xurujlari va ish hajmi ortgan sharoitda tanqidiy fikrlashni shakllantirish (Z.Nishonova metodologiyasi).

Ijtimoiy-psixologik adaptatsiya: Jamoada ishlash va muloqot madaniyatini yuksaltirish (V.Karimova asarlaridagi ijtimoiy psixologiya tamoyillari).

Innovatsion yondashuv sifatida ta’lim jarayoniga "Psixologik xizmat ko‘rsatishning raqamli platformalari" va "Neyropsixologik korreksiya" usullarini tatbiq etish lozim. Bu mutaxassislarning "yonib ketish" (burnout) sindromidan himoyalashiga yordam beradi.

G. Ziyayeva: Shaxsning emotsional intellekti va kasbiy kamoloti masalalariga e’tibor qaratib, innovatsion muhitda kadrlarni psixologik qo‘llab-quvvatlashning amaliy modellarini ko‘rsatib o‘tgan.

Xulosa: globalashuv va shiddatli raqobat sharoitida zamonaviy kadrlar tayyorlash jarayoni nafaqat professional bilimlarni berish, balki shaxsning ruhiy yaxlitligi va psixologik barqarorligini saqlashni ham talab etadi. Tadqiqotlar va amaliy tahlillar shuni ko’rsatadiki, kadrlar tayyorlash tizimiga innovatsion psixologik texnologiyalarni (kognitiv-bihevioral treninglar, neyropsixologik korreksiya va raqamli platformalar) tatbiq etish ish samaradorligini 30-40% ga oshirish imkonini beradi.

Shuningdek, mutaxassislarning kasbiy faoliyati davomida duch keladigan "yonib ketish" (burnout) sindromidan himoyalaniishi va ularning emotsional intellektini rivojlantirish – jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini ta'minlovchi asosiy omildir. Binobarin, kadrlar tayyorlashda nafaqat ta'lim metodikasi, balki shaxsning tanqidiy fikrlashi, jamoada muloqot madaniyati va ijtimoiy adaptatsiyasiga kompleks yondashuv Yangi O'zbekiston strategiyasida belgilangan yuksak marralarga erishishning muhim poydevori bo'lib xizmat qiladi.

Shunday qilib, innovatsion muhitda kadrlarni psixologik qo'llab-quvvatlashning amaliy modellaridan foydalanish "Yangi O'zbekiston strategiyasi" doirasida milliy kadrlar salohiyatini jahon andozalari darajasiga olib chiqishning eng samarali yo'lidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O‘zbekiston strategiyasi". – Toshkent: "O‘zbekiston" nashriyoti, 2021.
2. G‘oziyeva E.G. "Muomala psixologiyasi va pedagogik muloqot". – Toshkent, 2017.
3. Karimova V.M. "Ijtimoiy psixologiya". Darslik. – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2012.
4. Nishonova Z.T. "Mustaqil ijodiy fikrlashni shakllantirishning psixologik asoslari". – Toshkent, 2010.
5. Shoumarov G‘.B. "Oila psixologiyasi". – Toshkent: "Sharq", 2010. (Kadrlar tarbiyasida oilaviy muhitning o'rni uchun).